

Страх ли е – или хипноза

Czy to starch – czy to hipnotyzm

Палми Тишина Сумрак

Palmy Cisza Zmrok

Маймуни Пеперуди Папагали

Małpy Motyle Papugi

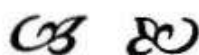
Чи – чи хи – хи чи – чи

Czi – czi hi – hi czi – czi

ЗЕЛЕНОТО ОКО.

ZIELONE OKO.

Превод от полски: **Моника Динева**
 Редактор на превода: **Иван Вълев**

На 18. XII. 1912 г. в Москва, издаден от Г. Кузмин и С. Долински в тираж 600 екземпляра, излиза от печат алманахът "Шамар за обществения вкус" ("Пощечина общественому вкусу"), съдържащ едноименния манифест. От седемте автори на сборника (Д. Бурлюк, В. Хлебников, А. Кручоних, В. Маяковски, Б. Лившиц, Н. Бурлюк, В. Кандински) манифеста "в защита на новото изкуство" са подписали първите четирима. През февруари 1913 г. в Москва излиза и полемичната листовка "Шамар за обществения вкус". Предлагаме превода на текста на манифеста от 1912 г.

Д. Бурлюк, А. Кручоних, В. Маяковски, В. Хлебников

ШАМАР ЗА ОБЩЕСТВЕНИЯ ВКУС

За четящите нашето Ново Първо Неочаквано.

Само ние сме *лицето на нашето Време*. Рогът на времето тръби чрез нас в словесното изкуство.

Миналото е тясно. Академията и Пушкин са по-непонятни от йероглифи.

Да изхвърлим Пушкин, Достоевски, Толстой и пр., и пр. от парахода на Съвременността.

Който не забрави първата си любов, няма да намери своята последна любов. Кой, толкова доверчив, ще да обърне последната си Любов към парфюмираното блудство на Балмонт? В нея ли е отражението на мъжествената душа на днешния ден?

И кой страхливец ще се уплаши да смъкне хартиените доспехи от черния фрак на воина Брюсов? Или в тях се отразява блясъкът на незначителни красоти?

Измийте ръцете си вие, докосвали се до мръсната слюз на книгите, написани от безбройните Леонидовци Андрееви.

На всички тези Максим-Горкиевци, Куприни, Блоковци, Сологуби, Ремизови, Аверченковци, Чорни, Кузмини, Бунини и пр., и пр. им трябва само вила край реката. Такава награда е отредила съдбата на шивачите.

От висините на небостъргачите ние гледаме тяхното нищожество!

Ние *заповядваме* да се уважават *правата* на поетите:

Да увеличават речника в неговия обем с произволни и производни думи (слово-новаторство).

Непреодолимо да ненавиждат съществувалия преди тях език.

С ужас да отхвърлят от гордото свое чело вашия направен от метличка за баня Венец на евтината слава.

Да се въздигат върху скалата на думата "ние" сред море от освиркване и негодувание.

И ако засега в нашите редове са останали мръсните клейма на вашите "здрав смисъл" и "добър вкус", то все пак в тях проблясват за първи път зарите на Новата Идна Красота на Самоценното (самовито) Слово.

Москва, декември 1912 г.

Превод от руски: **Йлонка Георгиева**
Редактор на превода: **Таня Атанасова**

През септември 1913 г. в Москва с марката на издателството "ЕУЫ" и с илюстрациите на Казимир Малевич и Олга Розанова излиза в 15 страници брошурата "Словото като такова" ("Слово как таковое"), написана от Велимир Хлебников и Алексей Кручоних. Сборникът съдържа манифеста "Словото като такова" и стихове, подкрепящи теоретичните тезиси на руските футуристи. Малко по-рано, през лятото на 1913 г., А. Кручоних печата листовката "Декларация на словото като такова" ("Декларация слова как такового"), в която е формулирано понятието "заумен език".

Предложените манифести на руския авангардизъм са от изданието: С. Джимбинов Литературные манифесты от символизма до наших дней. Москва, Изд. "Согласие", 2000

Алексей Кручоних, Велимир Хлебников

СЛОВОТО КАТО ТАКОВА

За художествените произведения

1. Да се напише и да се види за един миг! (пеене, танци, разхвърляне на тромави пострройки, забрава, разучаване, В. Хлебников, А. Кручоних, Е. Гуро; в живописиста Д. Бурлюк и О. Розанова).

2. Да се пише трудно и да се чете трудно и мудро по-неудобно от накатранени ботуши или камион в гостната (безброй бохчи, връзки и илици и кръпки, бодлива повърхност, силно грапава. В поезията Д. Бурлюк, В. Маяковски, Н. Бурлюк и Б. Лившиц, в живописиста Бурлюк, К. Малевич).

Писателите преди нас имаха съвсем различна инструментация, например:

По небу полуночи ангел летел
И тихую песню он пел...²

Тук багрите се дължат на безкръвното пе-... пе-... Като картини, живописвани с кисел и мляко, нас не ни задоволяват и стиховете, построени върху

па-па-па
пи-пи-пи
ти-ти-ти
и т. н.

Здрав човек с такава храна само ще си повреди стомаха. Ние дадохме образец на друг звук и друго словосъчетание:

Дыр-бул-щыл,
Убещур
Скум
вы-со-бу
р-л-эз

(Впрочем, в това петостишие има повече руско национално, отколкото в цялата поезия на Пушкин).

*Алексей Кручоних,
Велимир Хлебников
Словото като
такова, 1913*

² Това е стих на Лермонтов от "Ангел" (1831). – Б. пр.